

OBSAH

ÚVOD	11
POČÁTKY	
+V. Stanovský – Na stříle	13
+K. Čapek – O úpadku doby	14
Ovidius – Pygmalion	17
NEJSTARŠÍ LITERÁRNÍ PAMÁTKY	
Epos o Gilgamešovi	21
Proti bolavému zubu	25
Nápisy z hrobky knížete Herchufa	26
Sladké písňě	26
Rgvéd – O stvoření světa	27
Bible – Starý zákon	28
Píseň písní	32
Hésiodos – Práce a dny	33
+P. Bezruč – Jen jedenkrát	34
+V. Černý – Dnešní literatura a mýtus	36
+V. Nezkusil – Rozpory Foglarova světa	39
+F. M. Dostoevskij – Sen směšného člověka	40
+I. Olbracht – Nikola Šuhaj loupežník	42
+J. R. R. Tolkien – Silmarillion	44
LITERATURA ANTICKÉHO ŘECKA A ŘÍMA	
Homér – Ilias	48
Anakreonteia	52
Sofoklés – Král Oidipús	52
Platón – Ústava	55
Plautus – Komedie o hrnci	56
Catullus – Nenasytná láska	59
Vergilius – Aeneis	59
Ovidius – Daidalos a Íkaros	62
Seneca – O duševním klidu	64
Martialis – Epigramy	65
BIBLE – NOVÝ ZÁKON	67
+I. Olbracht: Čtení z Biblí kralické	69
STŘEDOVĚKÁ LITERATURA	
+U. Eco – Jméno růže	74
Dante Alighieri – Božská komedie	80

Proglas	85
Život Konstantinův	87
Kosmas – Kronika česká	88
Pokračovatelé Kosmovi	90
Legenda o sv. Václavu (Oriente iam sole)	93
+V. Hulpach – Meč a píseň	95
B. de Born – Velikonoční čas mám rád	97
Píseň o Rolandovi	98
Hospodine, pomiluj ny	102
Svatý Václave	102
Alexandreis	103
Kronika tak řečeného Dalimila	104
A. Daniels – V této svěží písni kroužím	105
R. de Vaqueiras – Paní, srdce ve mně sténá	106
Dřevo sě listem odievá	107
Noci milá	108
O ženě zlobivé	108
Mastičkář	109
Hradecký rukopis – Pekař	111
Podkoní a žák	112
Píseň veselé chudiny	113
Cestopis tzv. Mandevillův	114
T. Štítný ze Štítného – Knížky šestery	115
T. Štítný ze Štítného – Knížky o šašiech	116
Jan Hus – O šesti bludiech	117
Jan Hus – Knížky o svatokupectví	118
Jan Hus – O církvi	118
Jan Hus – O postačitelnosti Kristova zákona	119
Jan Hus – List M. Martinovi z Volyně	119
Jan Hus – List přátelům v Čechách	120
Nuž, křesťané viery pravé	122
Nuž, vy ševci viery nové	123
Ktož jsú boží bojovníci	124
Vavřinec z Březové – Píseň o vítězství u Domažlic	125
Vavřinec z Březové – Husitská kronika	126
Petr Chelčický – O boji duchovním	128
Petr Chelčický – O cierkvi svaté	129
Petr Chelčický – Postila	129

HUMANISMUS A RENESANCE

G. Pico della Mirandola – Platónská teologie	132
W. Shakespeare – Hamlet	132
F. Petrarca – Zpěvník	133
G. Boccaccio – Dekameron	134

N. Machiavelli – Vladař	136
T. Campanella – Sluneční stát	137
F. Villon – Balada o zobáčku Pařížanek	139
F. Villon – Balada (ze soutěže)	139
*J. Loukotková – Navzdory básník zpívá	140
F. Villon – Čtyřverší	145
F. Rabelais – Gargantua a Pantagruel	145
M. de Montaigne – Eseje	146
M. de Cervantes – Důmyslný rytíř don Quijote de le Mancha	148
*V. Dyk – Zmoudření Dona Quijota	151
T. de Molina – Sevillský svůdce a kamenný host	153
W. Shakespeare – Zkrocení zlé ženy	156
W. Shakespeare – Romeo a Julie	160
W. Shakespeare – Kupec benátský	162
W. Shakespeare – Hamlet	163
W. Shakespeare – Bouře	165
V. Kornel ze Všehrd – Jana Zlatouštého Kniha o napravení padlého	167
J. Blahoslav – Filipika proti misomusům	168
D. Adam z Veleslavína – Knížka o zachování dobrého zdraví	169
D. Adam z Veleslavína – Silva quadrilinguis	169
Frantova práva	170
Historie o Eilenšpiglovi	172
Historie o bratru Palečkovi	173
V. Hájek z Libočan – Kronika česká	173
Kralická bible	175

BAROKNÍ LITERATURA

Tereza z Ávily – Pohnutkou k tomu	178
L. de Góngora – Z ryzího křišťálu	179
P. Calderón de la Barca – Život je sen	180
F. von Spee – Vz doroslavíček	180
A. Gryphius – Na konec	181
H. J. Ch. von Grimmelshausen – Dobrodružný Simplicius	182
J. Milton – Ztracený ráj	185
*V. Vlnas – Jan Nepomucký, česká legenda	187
Jistá a pravdivá novina o jednom mládenci mysliveckém	190
Pater noster rusticorum	192
*J. Vrchlický – Selský otčenáš	193
Rozvážu uzlíček	195
Galánečka moja	195
Ej, zahrejte	195
F. Kadlinský – Nevěsta Ježíšova	196
B. Bridel – Co Bůh? Člověk?	197
J. J. Božan – Píseň o mukách pekelných	198

B. Balbín – Obrana jazyka slovanského, zvláště českého	199
B. Balbín – Rozmanitosti z historie Království českého	200
V. A. Michna z Otradovic – Vánoční noc	201
V. A. Michna z Otradovic – O věčnosti	202
J. A. Komenský – Jednoho jest potřebí	202
J. A. Komenský – Listové do nebe	203
+A. M. Ripellino – Magická Praha	204
J. A. Komenský – Labyrint světa a ráj srdce	207
J. A. Komenský – Cesta světla	211
J. A. Komenský – Škola na jevišti	211
J. A. Komenský – Divadlo veškerenstva věcí	213
J. A. Komenský – Velká didaktika	214
J. A. Komenský – Kšaft umírající matky jednoty bratrské	215
+J. Durych – Valdice	217
+J. Čep – Smrt starého Zavadila	220
+J. Zahradníček – Krajina v těle	220
KLASICISMUS	
P. Corneille – Cid	223
Molière – Don Juan	226
Molière – Lakomec	229
Molière – Zdravý nemocný	231
+M. A. Bulgakov – Svatá Kabala	233
J. de La Fontaine – Lev a komár	236
C. Goldoni – Poprask na laguně	238
OSVÍCENSTVÍ	
Voltaire – Candide	241
Voltaire – Filozofický slovník (Rovnost)	242
D. Diderot – Jakub fatalista a jeho pán	244
D. Diderot – Paradox o herci	248
+M. Kundera – Jakub a jeho pán	249
P. A. C. de Beaumarchais – Blázivý den neboli Figarova svatba	252
D. Defoe – Život a zvláštní podivná dobrodružství Robinsona Crusoe	254
J. Swift – Gulliverovy cesty	256
I. A. Krylov – Rolníci a řeka	259
PREROMANTISMUS	
L. Sterne – Život a názory blahorodého pana T. Shandyho	261
H. Walpole – Otrantský zámek	262
J. J. Rousseau – Emil	263
+V. Nezval – Manon Lescaut	265
J. W. Goethe – Faust	268
J. W. Goethe – Utrpení mladého Werthera	274

J. W. Goethe – Růžička	275
J. W. Goethe – Král duchů	276
F. Schiller – Úklady a láska	277
F. Schiller – Na radost	279
G. A. Bürger – Podivuhodné cesty barona Prášila	280
G. A. Bürger – Lenora	282

POČÁTKY ČESKÉHO NÁRODNÍHO OBROZENÍ

F. M. Pelcl – Paměti	284
J. Rulík – Sláva a výbornost jazyka českého	285
J. Dobrovský – Dějiny české řeči a literatury	287
V. Thám – Básně v řeči vázané	288
A. J. Puchmajer – Vlk a jehně	291
Š. Hněvkovský – Vnislav a Běla	292
V. M. Kramerius – Dobrá rada v potřebě	294
V. Thám – Odběhlec z lásky synovské (recenze)	297
V. Melezínek – Dar nového léta 1787	298

Křížkem jsou označeny texty autorů novější doby.